

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI
TRƯỜNG THPT HOÀNG CẦU

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

TÊN SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**TIẾP CẬN TRUYỆN NGẮN “NGƯỜI Ở BẾN SÔNG CHÂU”
QUA ĐẶC TRƯNG THỂ LOẠI**

Lĩnh vực/ Môn : Ngữ văn

Cấp học : Trung học phổ thông

Tên tác giả : Nguyễn Tường Anh

Đơn vị công tác : Trường THPT Hoàng Cầu

Chức vụ : Giáo viên

MỤC LỤC

I. ĐẶT VẤN ĐỀ	3
1. Lí do chọn đề tài	6
2. Đối tượng nghiên cứu, thời gian, phạm vi nghiên cứu và ứng dụng	7
2.1 Đối tượng nghiên cứu.....	7
2.2. Thời gian: 2022-2023	7
2.3. Phạm vi nghiên cứu và ứng dụng	7
3. Số liệu khảo sát trước khi thực hiện	7
II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ.....	7
1. Tên sáng kiến kinh nghiệm: Tiếp cận truyện ngắn “ Người ở bên sông Châu” qua đặc trưng thể loại.....	8
2. Các giải pháp	8
2.1. Xác định các sự kiện và các tình huống tiêu biểu	8
2.2. Xác định được nhân vật và các bước tìm hiểu về nhân vật	9
2.3. Xác định các phương diện nghệ thuật của truyện	13
III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	17
1. Kết quả thu được.....	17
2. Khuyến nghị.....	17

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**Độc lập - Tự do - Hạnh phúc****ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN**

Kính gửi: Hội đồng Khoa học ngành Giáo dục và Đào tạo

Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tên sáng kiến
Nguyễn Tường Anh	27/02/1985	Trường THPT Hoàng Cầu	Giáo viên	Thạc sĩ	Tiếp cận truyện ngắn “ Người ở bên sông Châu” qua đặc trưng thể loại.

- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến

+ Môn ngữ văn 10

+ Hình thành kỹ năng để có thể thực hành trên nhiều tác phẩm truyện ngắn

Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử, (ghi ngày nào sớm hơn)

20/02/2023

- Mô tả bản chất của sáng kiến

Nghiên cứu bài 6 : Tiểu thuyết và truyện ngắn (sách Cánh diều). Cụ thể tiếp cận bài dạy đọc hiểu “ Người ở bên sông Châu” theo đặc trưng thể loại

+ Xác định tình huống truyện

+ Xác định nhân vật và các bước phân tích nhân vật

+ Xác định các phương diện nghệ thuật trong các tác phẩm truyện ngắn.

+ Vận dụng và liên hệ

+ Kết luận và khuyến nghị

- Những thông tin cần được bảo mật (nếu có): Không

- Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến: Không

- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả

+ Học sinh hình thành được kỹ năng tìm hiểu tác phẩm truyện ngắn.

+ Có thể áp dụng bất cứ đâu và đối tượng nào

+ Đáp ứng được yêu cầu đổi mới

- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử nếu có

+ Không tốn nhiều chi phí cho một tiết dạy

+ Học sinh hiểu bài, nắm được đặc trưng cơ bản của thể loại truyện ngắn

+ Vận dụng được để thực hành các tác phẩm khác.

- Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Hà Nội, ngày 28 tháng 02 năm 2023

Người viết đơn

Nguyễn Tường Anh

PHIẾU NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

Họ tên tác giả: Nguyễn Tường Anh

Tên đề tài: Tiếp cận truyện ngắn “ Người ở bên sông Châu” qua đặc trưng thể loại

Lĩnh vực: Ngữ văn

STT	Tiêu chuẩn	Điểm tối đa	Điểm HKKH chấm
1	Sáng kiến có tính mới		
1.1	Hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên	30	25
1.2	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ khá	20	
1.3	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ trung bình	10	
1.4	Không có tính mới hoặc sao chép từ các giải pháp đã có trước đây	0	
Nhận xét: Sáng kiến hoàn toàn mới và được áp dụng thực tiễn.			
2	Sáng kiến có tính áp dụng		
2.1	Có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc rộng hơn	30	
2.2	Có khả năng áp dụng trong đơn vị và có thể nhân ra một số đơn vị có cùng điều kiện	20	20
2.3	Có khả năng áp dụng trong đơn vị	10	
2.4	Không có khả năng áp dụng trong đơn vị	0	
Nhận xét: SKKN có tính áp dụng cao trong các trường học mà phòng học có kết nối Internet và HS có phương tiện			
3	Sáng kiến có tính hiệu quả		
3.1	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa	30	
3.2	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội	20	20
3.3	Có hiệu quả, lợi ích phù hợp với mức độ phù hợp tại đơn vị	10	
3.4	Không có hiệu quả cụ thể	0	
Nhận xét: Sáng kiến có hiệu quả, lợi ích phù hợp nhà trường.			
4	Diễn trình bày		
4.1	Trình bày khoa học, hợp lý	10	10
4.2	Trình bày chưa khoa học, chưa hợp lý	5	
Nhận xét: Trình bày khoa học, hợp lý, đúng theo yêu cầu quy chuẩn.			
Tổng cộng: 75 điểm Đánh giá: ☒ Đạt (≥ 70 điểm) ☐ Không đạt			

Hà Nội, ngày 20 tháng 2 năm 2023

Chức tịch hội đồng SKKN cơ sở

Lưu Thị Lập

I. Đặt vấn đề

1. Lí do chọn đề tài

Chương trình GDPT mới 2018 ra đời buộc người dạy và người học cần thay đổi hướng tiếp cận bài học theo định hướng đánh giá phát triển năng lực bản thân với các bộ môn nói chung và môn ngữ văn nói riêng. Hướng tiếp cận các tác phẩm văn học theo đặc trưng thể loại sẽ tránh được tình trạng học vẹt, học thụ động, học thuộc lòng. Học sinh không có khả năng cảm thụ các tác phẩm văn học khác nếu không có kĩ năng trong quá trình học tập.

Vì vậy chương trình GDPT 2018 được xây dựng trên nền tảng lí luận và thực tiễn, cập nhật thành tựu nghiên cứu về giáo dục học, tâm lí học và phương pháp dạy học Ngữ văn; thành tựu nghiên cứu về văn học và ngôn ngữ học; thành tựu văn học Việt Nam qua các thời kì; kinh nghiệm xây dựng chương trình môn Ngữ văn của Việt Nam, đặc biệt từ đầu thế kỉ XXI đến nay và xu thế quốc tế trong phát triển chương trình nói chung, chương trình môn Ngữ văn nói riêng những năm gần đây, nhất là chương trình của những quốc gia phát triển; thực tiễn xã hội, giáo dục, điều kiện kinh tế và truyền thống văn hoá Việt Nam, đặc biệt là sự đa dạng của đối tượng học sinh xét về phương diện vùng miền, điều kiện và khả năng học tập.

Chương trình lấy việc rèn luyện các kĩ năng giao tiếp (đọc, viết, nói và nghe) làm trục chính xuyên suốt cả ba cấp học nhằm đáp ứng yêu cầu của chương trình theo định hướng năng lực và bảo đảm tính chỉnh thể, sự nhất quán liên tục trong tất cả các cấp học, lớp học. Các kiến thức phổ thông cơ bản, nền tảng về tiếng Việt và văn học được hình thành qua hoạt động dạy học tiếp nhận và tạo lập văn bản; phục vụ trực tiếp cho yêu cầu rèn luyện các kĩ năng đọc, viết, nói và nghe.

Chương trình được xây dựng theo hướng mở, thể hiện ở việc không quy định chi tiết về nội dung dạy học mà chỉ quy định những yêu cầu cần đạt về đọc, viết, nói và nghe cho mỗi lớp; quy định một số kiến thức cơ bản, cốt lõi về tiếng Việt, văn học và một số văn bản có vị trí, ý nghĩa quan trọng của văn học dân tộc là nội dung thống nhất bắt buộc đối với học sinh toàn quốc.

Chương trình vừa đáp ứng yêu cầu đổi mới, vừa chú trọng kế thừa và phát huy những ưu điểm của các chương trình môn Ngữ văn đã có, đặc biệt là chương trình hiện hành. Phát triển năng lực văn học với yêu cầu: phân biệt được tác phẩm văn học và các tác phẩm thuộc loại hình nghệ thuật khác; phân tích và nhận xét được đặc điểm của ngôn ngữ văn học; phân biệt được cái biểu đạt và cái được biểu đạt

trong văn học; nhận biết và phân tích, cảm thụ tác phẩm văn học dựa vào đặc điểm phong cách văn học; có trí tưởng tượng phong phú, biết thưởng thức, tiếp nhận và đánh giá văn học; tạo ra được một số sản phẩm có tính văn học.

2. Đối tượng nghiên cứu, thời gian, phạm vi nghiên cứu và ứng dụng

2.1 Đối tượng nghiên cứu: Học sinh lớp 10A5, 10A1 Trường THPT Hoàng Cầu

2.2. Thời gian: 2022-2023

2.3. Phạm vi nghiên cứu và ứng dụng

- Thực hiện trực tiếp tại các lớp giảng dạy
- Trao đổi và dự giờ các lớp học để rút kinh nghiệm và so sánh
- Cho học sinh thực hành trên cơ sở đã hướng dẫn.

3. Số liệu khảo sát trước khi thực hiện

Học sinh cấp THCS dù đã học cách phân tích một tác phẩm văn học tuy nhiên để hình thành kỹ năng cơ bản thì bản thân các em lại rất hạn chế do học gì thi nấy. Các tác phẩm văn học sau khi đánh giá kiểm tra chỉ nằm trong sách giáo khoa, Do đó tình trạng học tủ, học máy móc để đối phó với kì thi là chủ yếu. Số lượng học sinh không có kỹ năng phân tích và cảm thụ tác phẩm văn học chiếm số lượng lớn các lớp. Thông qua một số bài kiểm tra cho học sinh cảm nhận một số tác phẩm học sinh, kết quả đạt được không cao.

Lớp – sĩ số	Khả năng cảm thụ	Kỹ năng phân tích
10A1- 44	27 %	32%
10A5- 45	35 %	45 %

Vì vậy để rèn cho học sinh có kỹ năng phân tích một tác phẩm văn học bất kì đồng thời đáp ứng được sự thay đổi của chương trình giáo dục phổ thông mới, giáo viên cần hướng dẫn và có định hướng cho học sinh các tiếp cận các tác phẩm văn học theo đặc trưng thể loại. Trong khuôn khổ của sáng kiến này, tôi tập trung và thể loại truyện ngắn để bước đầu cung cấp cho các em hiểu rõ hơn về đặc trưng của thể loại truyện ngắn.

II. Giải quyết vấn đề

1. Tên sáng kiến kinh nghiệm: Tiếp cận truyện ngắn “ Người ở bến sông Châu” qua đặc trưng thể loại.

2. Các giải pháp

2.1. Xác định các sự kiện và các tình huống tiêu biểu

Như chúng ta đã biết dưới góc độ nghiên cứu về thi pháp học của truyện ngắn thì các sự kiện và tình huống truyện đóng vai trò hết sức quan trọng. Vì vậy trong quá trình giảng dạy cần chỉ rõ cho các em về khái niệm, vai trò, phân loại tình huống giúp các em có thể nhận biết được các tình huống, tác dụng của tình huống đó trong tác phẩm.

Khái niệm :Tình huống truyện là sự kiện, là hoàn cảnh, tình thế đặc biệt của câu chuyện. Đó là tình huống chứa đựng những mâu thuẫn, những điều “bất thường” éo le, nghịch lý trong cuộc sống thường ngày của nhân vật. Từ đó tạo nên một hoàn cảnh, tình thế cho nhân vật, bắt buộc nhân vật phải có sự lựa chọn, thể hiện rõ tư tưởng, tâm lý, hành động của nhân vật.

Phân loại tình huống truyện

- Tình huống tâm lí: Đây là tình huống khi diễn ra giúp làm sáng tỏ đặc điểm tâm lí của nhân vật.
- Tình huống hành động: Tình huống hành động giúp bộc lộ diễn biến hành động qua đó làm rõ nét tính cách nhân vật.
- Tình huống nhận thức: Đây là tình huống không nhằm miêu tả hành động hay tâm lí mà thông qua đây nhà văn giúp nhân vật hiểu ra quy luật cuộc sống.

Vai trò tình huống

- Với cốt truyện: Thúc đẩy cốt truyện phát triển, tạo kịch tính
 - Với nhân vật: Thể hiện tính cách, tâm lí nhân vật
 - Với chủ đề, tư tưởng tác phẩm: Làm sáng rõ tư tưởng tác giả
- Với những tri thức cơ bản trên học sinh có thể tìm ra được tình huống cơ bản trong tác phẩm Người ở bến sông Châu và vai trò của tình huống đó. Học sinh đa phần đều trả lời được các tình huống cơ bản

Tình huống 1: Dì Mât về làng cũng là ngày chú San đi lấy vợ qua đó sẽ bộc lộ được tính cách, tâm lí của nhân vật

Tình huống 2: Dì Mây trở thành y tá ở trạm y tế xã, đỡ đẻ cho cô Thanh- vợ chú San, Thím Ba bị chết vì bom bi, dì Mây nhận nuôi thằng Cún. => tình huống đặt nhân vật vào khó khăn, thử thách để qua đó buộc nhân vật phải lựa chọn, hành động. Việc xác định được tình huống truyện sẽ giúp học sinh nắm được nội dung của cốt truyện, cảm nhận được tính cách, phẩm chất của nhân vật, chủ đề tư tưởng của tác giả muốn gửi gắm qua câu chuyện.

Phần này học sinh cũng đã được học, cũng như trong phần tri thức văn học cũng đã cung cấp. Tuy nhiên trong quá trình dạy học tôi thường giao bài tập dự án cho học sinh chuẩn bị trước khi lên lớp để học sinh có thể tự tìm hiểu sau đó giáo viên chốt lại các ý cơ bản để học sinh nắm được.

Khi định hướng những đặc trưng thể loại này trong quá trình giảng dạy, học sinh khắc sâu được kỹ năng để có thể biết cách xác định các yếu tố cần phải chú ý khi tìm hiểu truyện ngắn nói riêng và cả tiểu thuyết nói chung

2.2. Xác định được nhân vật và các bước tìm hiểu về nhân vật

Trong quá trình đọc truyện ngắn việc xác định được nhân vật chính, mối quan hệ với các nhân vật trong truyện là việc làm quan trọng. Nhân vật văn học có chức năng khái quát những tính cách, hiện thực cuộc sống và thể hiện quan niệm của nhà văn về cuộc đời.

Trong các tác phẩm truyện ngắn các nhân vật thường không có nhiều như trong tiểu thuyết vì vậy việc xác định nhân vật chính trong truyện ngắn không phải là khó. Tuy nhiên khi phân tích nhân vật trong tác phẩm học sinh không xác định được cần phải phân tích gì, phân tích như thế nào để làm rõ hình tượng nhân vật.

Do vậy, trong khuôn khổ của sáng kiến này cũng như trong quá trình tiếp cận và giảng dạy đối với lớp 10 năm nay chúng ta cần đưa ra những mẫu số chung cho các bước tìm hiểu về nhân vật để các em đỡ lúng túng và gặp khó khăn trong quá trình tiếp cận truyện ngắn Người ở bến sông Châu nói riêng và các tác phẩm truyện ngắn khác nói chung.

Đương nhiên để tiếp cận một cách đầy đủ theo đặc trưng thể loại đối với học sinh không phải là dễ nhưng những bước cơ bản khi đọc một tác phẩm truyện ngắn và phân tích nhân vật trung tâm của tác phẩm, giáo viên có thể đưa ra các bước như sau

- **Hoàn cảnh nhân vật**
- **Ngoại hình nhân vật**

- **Phẩm chất, tính cách nhân vật**

Từ ba bước cơ bản trên học sinh có thể coi đó là một công thức chung khi tìm hiểu nhân vật trong một tác phẩm truyện ngắn. Trong quá trình tìm hiểu về hoàn cảnh nhân vật, ngoại hình nhân vật, giáo viên có thể tổ chức dưới hình thức trò chơi – tìm chi tiết, dẫn chứng về hoàn cảnh, ngoại hình nhân vật và sắp xếp theo các cột giữa các tổ với nhau. Sau khi hoàn thành xong sản phẩm của mình các tổ có thể chấm chéo phần làm việc của nhóm bạn, nhận xét và cho điểm phần làm việc của các nhóm với nhau. Trong quá trình là việc này, buộc học sinh phải đọc tác phẩm tìm ra được hoàn cảnh nhân vật, ngoại hình nhân vật trong tác phẩm cần tìm. Không những vậy việc chấm chéo phát huy được khả năng của học sinh, tăng tính tư duy, phản biện khi các em đóng vai các chuyên gia để nhận xét phần là việc của các bạn

Sau khi học sinh đưa ra nhận xét, chấm điểm, giáo viên là người chốt lại vấn đề đề học sinh có thể nắm được bài học, đồng thời hình thành cho các em kỹ năng trong quá trình khám phá các tác phẩm truyện ngắn.

Đối với phần tìm hiểu về phẩm chất tính cách của nhân vật chúng ta cần yêu cầu học sinh đặt nhân vật vào trong các tình huống đã xác định từ trước. Điều này không hề khó khăn vì hầu hết học sinh đều có thể trả lời được

Thông qua phần thảo luận nhóm, học sinh có thể lên thuyết trình, các nhóm còn lại có thể bổ sung, nhận xét và đặt các câu hỏi để nhóm thuyết trình trả lời. Trong quá trình tìm hiểu phẩm chất, tính cách của các nhân vật, giáo viên cần nhấn mạnh lại một lần nữa vai trò của tình huống- từ đó thấy được nhận vật bộc lộ tính cách phẩm chất gì qua lời nói, hành động của nhận vật.

Học sinh sẽ tìm ra được từ lời nói, hành động của nhân vật từ đó rút ra phẩm chất, tính cách của nhân vật đó.

Tình huống 1: Dì Mây từ chối lời đề nghị “ quay lại” của chú San

Dì Mây chấp nhận chịu thiệt thòi về mình : “ Một người đàn khố là đủ rồi”

Qua đó học sinh có thể rút ra được thái độ cương quyết dứt khoát, phẩm chất cao thượng của Dì Mây từ tình huống trên.

Tình huống 2 : Dì Mây đỡ đỡ cho cô Thanh (tình huống khẩn cấp, sinh tử, dễ bị hiểu lầm) qua lời nói và hành động của dì Mây “ cô lên em, hãy nghĩ tới đứa con”

Thím ba mắt vì bom bi dì Mây nhận nuôi thằng Cún

⇒ Tấm lòng nhân hậu, dũng cảm, hi sinh thầm lặng của dì Mây.

Qua các bước tìm hiểu và phân tích, hình tượng nhân vật được khắc họa một cách rõ nét. Học sinh có thể phân tích và nêu được những cảm nhận cơ bản về nhân vật trung tâm của truyện ngắn “Người ở bến sông Châu” nói riêng và các tác phẩm truyện ngắn khác nói chung. Điều này có thể thấy được qua việc học sinh tự chủ động và tìm hiểu được nhân vật Trương Phi, Quan Công qua bài thực hành đọc hiểu về đoạn trích “hồi trống cổ thành” và một số tác phẩm truyện ngắn khác khi làm bài tập về nhà.

2.3. Xác định các phương diện nghệ thuật của truyện

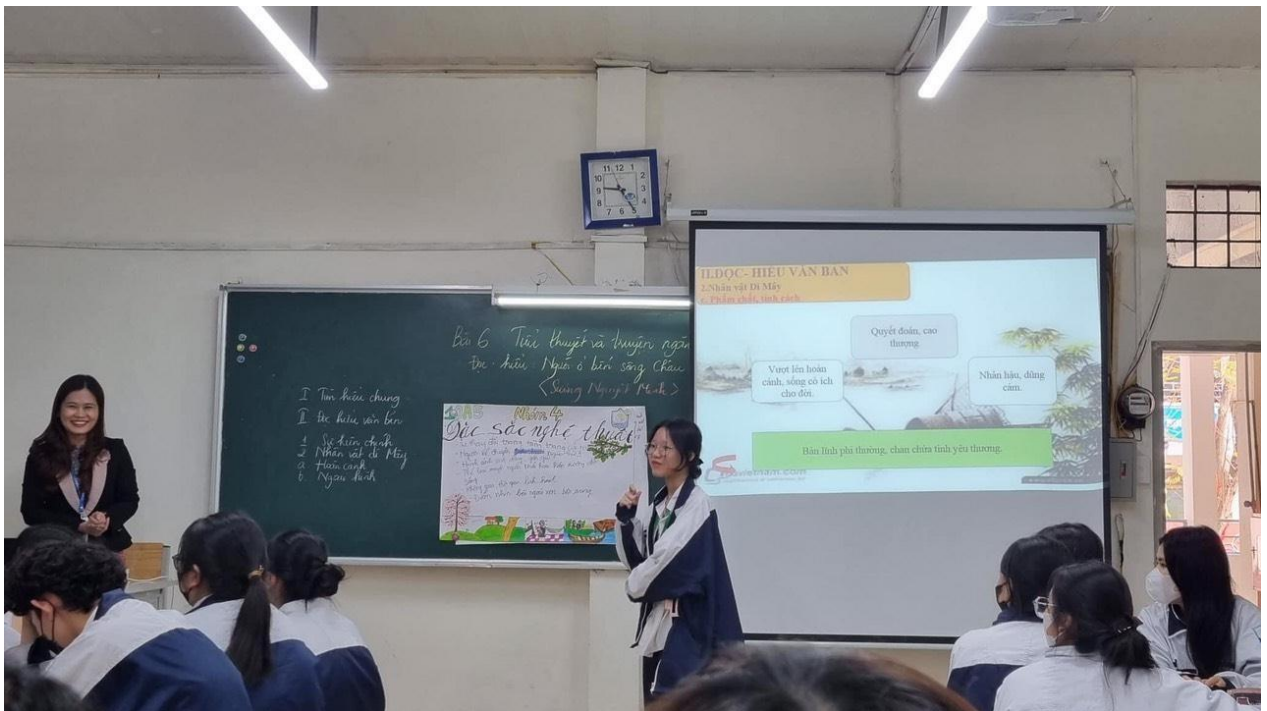
Để làm nên thành công một tác phẩm truyện ngắn chúng ta không thể không nhắc đến các yếu tố nghệ thuật của tác phẩm để định hướng cho học sinh. Có thể nói các yếu tố đó là sự cộng hưởng để làm nên sự thành công của tác phẩm truyện ngắn.

Bút pháp miêu tả thể hiện được tài năng của nhà văn (tả không gian, thời gian, diễn tả tâm lí nhân vật)

Người kể chuyện và điểm nhìn trong tác phẩm cũng là một trong các phương diện nghệ thuật mà học sinh cần phải lưu ý

Bên cạnh đó giáo viên cần định hướng cho học sinh về ý nghĩa của các hình ảnh, các chi tiết trong quá trình phân tích một tác phẩm truyện ngắn. Đối với phần này giáo viên có thể cho phiếu bài tập để học sinh làm tại lớp, sau đó yêu cầu học sinh trả lời, nhận xét và bổ sung hoặc cũng có thể thảo luận nhóm đôi hoặc nhóm tùy theo tình hình cụ thể của lớp học và đối tượng học sinh.

Chương trình giáo dục phổ thông mới tăng cường cung cấp cho các em những lí luận nền tảng về đặc trưng thể loại để từ đó học sinh có khả năng cảm thụ và phân tích bất kì tác phẩm văn học nào. Vì vậy giáo viên cần phải thay đổi cách tiếp cận tác phẩm, tránh xa đà quá nhiều vào việc phân tích nội dung mà cần cung cấp cho các em công cụ để giải mã các tín hiệu thẩm mỹ và các phương diện và yếu tố nghệ thuật để học sinh có thể tự chủ động khám phá và tìm hiểu các tác phẩm văn học.

Sau khi học sinh trao đổi, thảo luận đưa ra ý kiến, bổ sung nhận xét và có những câu hỏi phản biện, giáo viên sẽ là người chốt lại kiến thức và cần nhấn mạnh về vai trò, tác dụng của các yếu tố nghệ thuật trong các tác phẩm văn học để học sinh có thể nắm được chìa khóa mở ra cánh cửa trong việc tìm hiểu tác phẩm truyện ngắn.

Các phương diện nghệ thuật trong truyện ngắn “Người ở bến sông Châu”

Phương diện	Đặc sắc nghệ thuật
Bút pháp miêu tả	Tả cảnh : sống động có tính chất dự báo về tâm lí và hoàn cảnh của nhân vật : “hoàng hôn đỏ ối” “mây đen vần vũ” Tâm lí nhân vật : giàu sức gợi hình, đa dạng và phức tạp
Người kể chuyện và điểm nhìn	Người kể chuyện toàn tri Điểm nhìn linh hoạt: điểm nhìn bên trong và bên ngoài (có cái nhìn khách quan nhưng cũng có khả năng thâm nhập vào đời sống của các nhân vật)
Các chi tiết	Truyền tải những ý nghĩa nhất định tạo nên sức hấp dẫn, lôi cuốn, làm rõ hơn

	về nhân vật và truyền tải tư tưởng của nhà văn về nhân vật đó - Mái tóc của dì Mây trước và sau khi ra chiến trường. + Trước khi ra chiến trường mái tóc của dì mây đen, dài óng mượt => tuổi trẻ vẻ đẹp, sức sống của dì + Sau khi trở về : Mái tóc dì xơ và thưa đi nhiều => hậu quả của chiến tranh đã lấy đi tuổi thanh xuân của dì. Tiếng khóc : nội tâm đầy phức tạp, thể hiện tinh tế những cảm xúc của con người + Niềm vui khi cứu sống người + Nỗi cay đắng ghen ngào của nhân vật + Niềm khao khát được hạnh phúc ...
--	---

2.4. Vận dụng và liên hệ

Để củng cố thêm về phần đặc trưng thể loại việc đưa ra các bài tập vận dụng giáo viên cũng cần xem xét để học sinh có thêm kỹ năng. Tùy từng trường hợp và đối tượng học sinh giáo viên có thể đưa ra các bài tập vận dụng phù hợp với khả năng của các em.

Bài tập vận dụng 1: Em thử viết một kết thúc khác đối với tác phẩm Người ở bên sông Châu

Bài tập vận dụng 2: Hãy thử đóng vai nhân vật Mai để kể về cuộc đời của dì Mây

Bài tập vận dụng 3 : Hãy thử xây dựng một tình huống khác của câu chuyện

Bài tập vận dụng 4: Hãy viết đoạn văn nêu cảm nhận của em về một chi tiết mà em thích nhất trong truyện ngắn “ Người ở bến sông Châu”

Chương giáo dục phổ thông mới không chỉ rèn kỹ năng đọc của học sinh mà còn hình thành bốn kỹ năng nghe nói đọc viết. Quá trình đồng sáng tạo cùng nhà văn cũng là một trong cách luyện tập để học sinh rèn luyện kỹ năng viết. Đồng thời việc vận dụng thay đổi người kể chuyện, xây dựng tình huống, hiểu được ý nghĩa các chi tiết cũng là một cách luyện tập để học sinh hiểu và thực hành nhiều hơn về đặc trưng của thể loại truyện ngắn.

Mỗi tác phẩm văn học được lựa chọn đều mang tư tưởng ý nghĩa và hơi thở của thời đại. Vì vậy giáo viên cần để cho học sinh tự nhận thức về những bài học cần rút ra trong quá trình tiếp cận các tác phẩm truyện ngắn. Từ đó có những nhận thức đúng đắn về vai trò, trách nhiệm của mình trong thời đại ngày nay. Khi học sinh có thể liên hệ từ thực tế cuộc sống có nghĩa là học sinh đã hiểu được giá trị của văn học đem lại. Đồng thời phát huy được năng lực, phẩm chất mà chương trình GDPT mới đề ra. Qua việc được trao đổi, được trình bày ý kiến của mình, học sinh sẽ chủ động hơn trong việc tiếp cận các tác phẩm văn học. Điều đó sẽ tránh được lối mòn với việc học thụ động, nhồi nhét, một chiều và giúp học sinh có thể thích ứng với việc đánh giá kiểm tra trong thời gian tới.

III. Kết luận và khuyến nghị

-Việc tiếp cận bài học theo đặc trưng cơ bản nhất của thể loại truyện ngắn giúp học sinh hiểu được bài và có khả năng vận dụng những hiểu biết đó để cảm thụ và phân tích các tác phẩm truyện ngắn ngoài sách giáo khoa.

- Việc tiếp cận tác phẩm văn học theo đặc trưng thể loại giúp học sinh tránh được tình trạng học vẹt, học theo văn mẫu mà hình thành được kỹ năng cơ bản đáp ứng yêu cầu của nền giáo dục mới.

1. Kết quả thu được

Lớp – sĩ số	Khả năng cảm thụ	Khả năng phân tích
10A1- 44	60 %	65%
10A5 - 45	72,2%	71,5 %

Định hướng tiếp cận các tác phẩm truyện ngắn “ Người ở bên sông Châu” nói riêng và các tác phẩm truyện ngắn khác nói chung theo đặc trưng thể loại giúp học sinh hình thành kỹ năng và năng lực trong quá trình học tập một cách hiệu quả.

2. Khuyến nghị

-Trên đây chỉ là một số những đặc trưng cơ bản nhất của thể loại truyện ngắn thông qua tác phẩm “ Người ở bên sông Châu” để học sinh tập dần và hình thành kỹ năng trong quá trình tiếp nhận các văn bản khác. Vì vậy, với những tác phẩm khác, giáo viên cần định hướng tiếp tục để học sinh có thể nghiên cứu sâu hơn về thể loại truyện ngắn.

- Văn học là sự sáng tạo không ngừng vì vậy giáo viên và học sinh cũng cần linh hoạt trong quá trình tìm hiểu các tác phẩm văn học.